

Føtal alkohol syndrom (FAS)

I modsætning til hvad mange tror, er alkohol farligere for fosteret end narkotiske stoffer. Alkoholindtagelse i svangerskabet kan give barnet alvorlige skader, misdannelser, adfærdsproblemer og forandringer i hjernen. Det er den vigtigste årsag til mental retardering hos børn, samtidig med at syndromet kan forebygges fuldstændigt. Derfor anbefaler Sundhedsstyrelsen total afholdenhed under graviditeten for at undgå alkoholrelaterede skader.

Den alvorligste alkoholskade hos barnet omfatter en kombination af flere symptomer. Det kaldes føtal alkoholsyndrom (FAS). Føtal betyder medfødt.

FAS omfatter specielle ansigtstræk, hjerneskade og hæmning af væksten.

Ca. halvdelen af børnene har desuden medfødte misdannelser i andre organer. Det kan fx være:

- hjertefejl
- læbe-ganespalte
- klumpfod
- misdannelser i urinveje og kønsorganer
- misdannelser i øjenbaggrunden, som fx dårligt udviklet synsnerve

Kilde: Killén og Olofsson, 2003

Der fødes ca. 100 børn om året med FAS. Ifølge udenlandske undersøgelser vil børn med føtal alkoholeffekt (FAE), som er en mildere form for FAS, udgøre tre gange antallet af børn med FAS. Det kan derfor antages, at ca. 300 danske børn hvert år fødes med FAE.

Manglende diagnosticering

I Danmark findes der endnu ikke en brugbar statistik over de medfødte alkoholskader. Mange af børnene bliver aldrig diagnosticeret som alkoholskadede, men man finder dem blandt mange andre diagnoser. Det kan være lav fødselsvægt, medfødt hjertefejl, læbe-ganespalte, dødfødsel, dårlig trivsel, hjerneskade, retarderet psykomotorisk udvikling, hyperaktivitet, adfærdsforstyrrelse, psykisk udviklingshæmning, ADHD, indlærings- og koncentrationsvanskeligheder, omsorgssvigt, mishandling m.m.

Manglende fokus

En væsentlig grund er, at alkoholforbrug og graviditet ikke får tilstrækkelig opmærksomhed hverken i sundhedssystemet eller i det sociale system, som tager sig af forebyggelse, diagnosticering og behandling af børn og gravide. Alkoholindtagelse i graviditeten indgår ikke systematisk som en mulig sygdomsårsag, når man undersøger børn med udviklings- og trivselsproblemer, adfærdsforstyrrelser, indlæringsproblemer, medfødte skader eller andre symptomer. Og der er desværre heller ikke tilstrækkeligt fokus ved risikoen for alkoholindtagelse i forebyggelsen af komplikationer under graviditeten.